

Asia: VN/25102/2023

Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle valtion aluehallintouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi

Kohta 1. Tässä voitte kommentoida Lupa- ja valvontavirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite 1), sen säännökohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta Lupa- ja valvontavirastosta (liite 6) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia Lupa- ja valvontavirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännökohtaisiin perusteluihin. Kommentit Lupa- ja valvontavirastoa koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä. Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 1? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 2.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Luku 1 Yleiset säännökset (1-3 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Organisaatio (4 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

STTK esittää, että asetuksella säätämisen sijasta organisaatiolaissa säädetään, miten toimipaikoista päätetään. Lakiin kirjataan toimipaikoista ja muista työntekopaikoista määrättäväksi Lupa- ja valvontaviraston työjärjestyksellä.

Luku 3 Johtaminen (5-8 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

5§ STTK esittää, että viraston johtoryhmään lisätään henkilöstön edustus.

Luku 4 Ohjaus (9-12 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

§10 STTK esittää, että suunnittelun ja ohjauksen yhteensovittamiseksi neljäksi vuodeksi kerrallaan asetettavassa yhteensovittamisryhmässä on oltava jokaisen toimialaohjaavan ministeriön lisäksi virastonedustus ja henkilöstöä edustavien järjestöjen edustus.

Luku 5 Viraston erinäisiä tehtäviä koskevat säännökset (13-16 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

15 § Säädöksen mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden valvontalautakunnassa yhden jäsenistä tulee edustaa lääketieteellistä, yhden oikeustieteellistä ja yhden sosiaalihuollon asiantuntemusta. STTK:n näkemyksen mukaan lautakuntaan tulisi lisätä jäsen, joka edustaisi hoitotyön ja hoitotieteen asiantuntemusta. Koulutettu hoitohenkilöstö on sosiaali- ja terveysalan suurin henkilöstöryhmä. Hoitotyön ja hoitotieteen asiantuntijana valvontalautakunnassa voisi toimia esimerkiksi hyvinvointialueen hoitotyön professiojohtaja. Lisäksi lautakunnassa tulee olla edustettuna asiantuntemus kustakin ammattialasta, jonka harjoittajia koskevia asioita lautakunnassa käsitellään.

Luku 6 Virkojen täyttäminen ja erityiset kelpoisuusvaatimukset (17-21 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 7 Erinäiset säännökset (22-29 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 8 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (30-36 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

STTK:n näkemyksen mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon lupa-, rekisteröinti-, valvonta- ja ohjaustehtävät on perusteltua koota valtakunnallisesti toimivaan keskusvirastoon.

Esitysluonnoksen mukaan uuden, perustettavan Lupa- ja valvontaviraston tavoitteena on vahvistaa yhdenmukaista lupa- ja valvontakäytäntöä alueesta riippumatta ja sujuvoittaa lupaprosesseja. Pidemmän aikavälin tavoitteena on tuottaa palveluja vaikuttavammin, yhdenvertaisemmin, tehokkaammin, laadukkaammin ja saavutettavammin. Sekä lyhyemmän että pidemmän aikavälin tavoitteet ovat STTK:n mukaan kannatettavia.

STTK:n huoli kohdistuu valtiovarainministeriön ohjaukseen. Valtiontalouden säästöjä ei tule hakea hyvinvointialueilta ilman riittävää sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen ja tuottamisen tuntemusta. Lupa- ja valvontaviraston toimiminen VM:n yleisohjauksessa voi johtaa samoihin haasteisiin, mitä hyvinvointialueiden ohjauksessa on tunnistettavissa, kun kahden ministeriön ohjausta yhteensovitetaan.

STTK:n näkemyksen mukaan uudessa Lupa- ja valvontavirastossa sosiaali- ja terveydenhuollon lupa-, ohjaus- ja valvontatoimintaa on vahvistettava nykyisestä. Se edellyttää viranomaisresurssien lisäämistä. Myös työsuojelun ja varhaiskasvatuksen ohjauksen sekä valvonnan riittävät resurssit on turvattava.

Jos viranomaisprosessit kestävät pitkään tai viivästyvät sosiaali- ja terveydenhuollon lupa-, ohjaus-, ja valvontatehtävissä, vaarantaa se palvelujen asiakas- ja potilasturvallisuuden sekä heikentää ammattihenkilöiden oikeusturvaa.

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

Lakiesityksessä mainitaan, että työsuojeluosasto on riippumaton työsuojelun tehtäviä hoitaessaan. Merkittävä määrä valtion työntekijöistä on samassa virastossa työsuojelun kanssa, joten tehtävien eriyttämisestä ja riittävästä resursseista tulee pitää huolta. STTK muistuttaa, ettei saa muodostua tilannetta, jossa työntekijöillä ei ole toimivaltaista valvovaa työsuojeluviranomaista. Tämä olisi ristiriidassa ILO:n sopimuksen kanssa.

STTK katsoo, että on riittävää, että viraston toimipaikoista ja työntekopaikoista määrätään viraston työjärjestyksessä.

STTK edellyttää, että lopullisessa hallituksen esityksessä kuvataan Lupa- ja valvontaviraston perustamisen vaikutukset kehittämis- ja hallintokeskukselle täsmällisemmin.

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta

Kommenttinne asetuksesta

STTK esittää, että asetuksella säätämisen sijasta organisaatiolaisissa säädetään, miten toimipaikoista päätetään. Lakiin kirjataan toimipaikoista ja muista työntekopaikoista määrättäväksi Lupa- ja valvontaviraston työjärjestyksellä.

Kohta 2. Tässä voitte kommentoida elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevaa lakiehdotusta (liite 2) ja sen säännöskohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta (liite 7) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevaan lakiehdotukseen ja sen

säännöskohtaisiin perusteluihinKommentit elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä sekä muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 2? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 3.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Luku 1 Elinvoimakeskuksia koskevat yleiset säännökset (1-5 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

3§ STTK ei kannata esitystä säätää elinvoimakeskusten päätoimipaikoista ja toimipaikoista asetuksella.

Esitämme, että asetuksella säätämisen sijasta organisaatiolaissa säädetään, miten toimipaikoista päätetään ja lakiin kirjataan toimipaikoista ja muista työntekopaikoista määrättäväksi elinvoimakeskuksen työjärjestyksellä.

Luku 2 Elinvoimakeskusten ohjaus ja johtaminen (6-12 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

§8 STTK katsoo, että suunnittelun ja ohjauksen yhteensovittamiseksi asetettavassa yhteensovittamisryhmässä on oltava jokaisen toimialaohjaavan ministeriön lisäksi virastonedustuksen sekä henkilöstöä edustavien järjestöjen edustus.

9§ STTK esittää, että pykälän yksityiskohtaisiin perusteluihin lisätään henkilöstön edustus johtoryhmässä.

Luku 3 Kehittämis- ja hallintokeskusta koskevat säännökset (13-19 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

3§ STTK ei kannata esitystä säätää toimipaikasta asetuksella.

Esitämme, että asetuksella säätämisen sijasta organisaatiolaissa säädetään, miten toimipaikasta päätetään, ja että lakiin kirjataan toimipaikasta ja muista työntekopaikoista määrättäväksi kehittämis- ja hallintokeskuksen työjärjestyksellä.

16§ STTK esittää, että pykälän yksityiskohtaisiin perusteluihin lisätään henkilöstön edustus johtoryhmässä.

Luku 4 Elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevat erinäiset säännökset (20-25 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 5 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (27-30 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

STTK katsoo, että on järkevää, että uudet Elinvoimakeskukset ovat yleishallinnollisesti yhden ministeriön, TEM:n alla. Sen sijaan Elinvoimakeskusten organisoiminen toimialaputkiin hallinnonaloittain voi haastaa monialaisuuden toteutumista käytännössä.

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

Keskusten päätoimipaikoista ja toimipaikoista säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella ja sivutoimipaikkojen tarkemmasta sijainnista määrättäisiin elinvoimakeskuksen työjärjestyksessä. Toteamme, että työjärjestystaso riittäisi Elinvoimakeskusten osalta, jolloin virastoilla on parempi mahdollisuus reagoida muutoksiin. Esitämme, että asetuksella säätämisen sijasta organisaatiolaissa säädetään, miten toimipaikasta päätetään, ja että lakiin kirjataan toimipaikasta ja muista työntekopaikoista määrättäväksi kehittämis- ja hallintokeskuksen työjärjestyksellä.

STTK ymmärtää, että suurempi organisaatio voi tuoda henkilöstölle turvaa muutostilanteissa. Kuitenkin valtion virastojen raju toimintamenojen leikkaaminen luo uhkia uuden viraston

perustamisen ylle. Uuden rakentaminen tässä vallitsevassa taloustilanteessa on haasteellista, koska se vaatii henkilöstöresursseja sekä aiheuttaa valmistelu- ja muutuskustannuksia. Henkilöstön kuuleminen muutoksessa on olennaista. STTK näkee, että jo pelkästään työntäjän kilpailukyvyyn turvaamiseksi työtehtävien vaativuus- ja palkkataso on säilytettävä vähintään nykyisellään.

Korostamme, että henkilöstön muutostukeen on julkisen talouden tiukoista reunaehdoista huolimatta kyettävä panostamaan myös taloudellisesti.

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

1 § Elinvoimakeskusten nimet, toimialueet ja päätoimipaikat

Kommenttinne tästä pykälästä

STTK ei kannata esitystä säätää elinvoimakeskusten päätoimipaikoista ja toimipaikoista asetuksella.

STTK ei kannata esitystä säätää kehittämis- ja hallintokeskuksen toimipaikasta asetuksella.

STTK esittää, että lakiin kirjataan toimipaikoista ja muista työntekopaikoista määrättäväksi elinvoimakeskusten sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen työjärjestyksillä.

2 § Elinvoimakeskusten organisaatio

Kommenttinne tästä pykälästä

-

3-13 § Elinvoimakeskusten toimialueet eräissä tehtävissä (keskitetyt tehtävät)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Muut mahdolliset huomiot asetuksesta

Kommenttinne

-

Kohta 3. Tässä voitte kommentoida Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite3) ja sen säännöskohtaisia perusteluja sekä sen yleisperusteluita ja muita lukuja hallituksen esityksessä liittyen Ahvenanmaan valtionvirastoon (liite 4) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotukset Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihinKommentit yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 3? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä B osuuteen.

Ei

Luku 1 Yleiset säännökset (1-4 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Ahvenanmaan valtionviraston ohjaus (5-6 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Johtaminen (7-11 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Erinäiset säännökset (12-14 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

B HALLITUKSEN ESITYSLUONNOSTA KOSKEVAT MUUT MAHDOLLISET HUOMIOT

Onko teillä kommentoitavaa B osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä C osuuteen.

Ei

Muut mahdolliset huomionne hallituksen esitysluonnoksesta.

-

C HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSEN SISÄLTÄMÄT MUUT LAKIEHDOTUKSET, JOILLA TOTEUTETAAN UUDISTUKSEN EDELLYTTÄMÄT TEHTÄVÄSIIRROT LUPA- JA VALVONTAVIRASTOLLE, ELINVOIMAKESKUKSILLE, KEHITTÄMIS- JA HALLINTOKESKUKSELLE SEKÄ MUILLE VIRASTOILLE

Onko teillä kommentoitavaa C osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä D osuuteen.

Ei

Ulkoministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.1

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Oikeusministeriö, 39 lakiehdotusta, luku 7.2

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Sisäministeriö, 10 lakiehdotusta, luku 7.3

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Puolustusministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.4

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Valtiovarainministeriö, 18 lakiehdotusta, luku 7.5

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Opetus- ja kulttuuriministeriö, 24 lakiehdotusta, luku 7.6

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Maa- ja metsätalousministeriö, 68 lakiehdotusta, luku 7.7

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Liikenne- ja viestintäministeriö, 14 lakiehdotusta, luku 7.8

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Työ- ja elinkeinoministeriö, 31 lakiehdotusta, luku 7.9

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Sosiaali- ja terveysministeriö, 52 lakiehdotusta, luku 7.10

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Ympäristöministeriö, 25 lakiehdotusta, luku 7.11

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

D TIIVISTELMÄ LAUSUNNON PÄÄHUOMIOISTA

Pyydämme esittämään lausunnon päähuomiot tässä tiivistetysti (suositus enintään 4500 merkkiä)

STTK:n näkemyksen mukaan esitys valtion aluehallintouudistukseksi on perusteltu ja kannatettava. Kehityssuuntana monialaisuuden ja poikkihallinnollisuuden vahvistaminen oikea. Tunnistamme

kuitenkin riskejä, joita liittyy monialaisesti toimiviin virastoihin, jotka toimivat yhden ministeriön pääasiallisessa ohjauksessa. Lupa- ja valvontaviraston osastot toimisivat usean eri ministeriön ohjauksessa, ja Elinvoimakeskusten toimintaa omilla toimialoillaan ohjaa viisi eri ministeriötä. Tämä voi aiheuttaa haasteita viraston toiminnan kokonaisuuden ohjauksessa, johtamisessa ja resurssien jakautumisessa. Myös alueellisesta toimivallasta on pidettävä huolta.

STTK katsoo, että muodostettaviin uusiin virastoihin kohdistuu suuria säästöpaineita valtiontalouden tulevien vuosien rahoitushaasteiden takia. Iso osa toiminnan tehostamisesta syntyvistä myönteisistä vaikutuksista realisoituu kuitenkin vuosien viiveellä. Virastoille tulee antaa työrauha tulevina vuosina. Henkilöstön muutostukeen ja asianmukaisten yhteistoimintamenettelyjen hoitoon on turvattava riittävät resurssit.

Hyvönen Ulla
STTK ry. - Ulla Hyvönen